Izhaja vsak dan razen nedelj in praznikov.

Issued daily except Sundays and Holidays.

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Uredniški in upravniški prostori: 2657 S. Lawndale Ave.

Office of Publication: 2657 South Lawndale Ave. Telephone, Rockwell 4904.

LETO—YEAR XX. | Cena lista je $5.00 | Entered as second-class matter January 23, 1910, at the post-office at Chicago, Illinois, under the Act of Congress of March 3, 1879. | Chicago, Ill., torek, 15. februarja (Feb. 15), 1927. | Subscription $5.00 Yearly | ŠTEV.—NUMBER 38

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in section 1103, Act of Oct. 3, 1917, authorized on June 14, 1918.

PODJETNIKOM SE IZPLAČA ODPRTA DELAVNICA

Ampak unijski delavec ni hotel delati zanje, dasi so mu plačali $7 nad unijsko lestvico.

Chicago, Ill. — Član lokalne unije štev. 3 organizacije tiskarskih delavcov se je s svojo fordko odpeljal v Kalifornijo. Ustavil se je v Los Angelesu. Hitro je pronašel, da je večina tiskarn neunijskih. Dobil je delo in podjetnik ni prav nič ugovarjal, da je član tiskarske unije, dasiravno je bila njegova delavnica odprta. Obljubil mu je sedem dolarjev nad unijsko mezdo na teden.

Delavec je kmalu spoznal, da mora drveti od stroja do stroja, kakor da bi voda gorela za njim. Koncem tedna je preračunil, koliko je opravil dela za tistih sedem dolarjev, ki mu jih je podjetnik plačal nad tedensko mezdo, in je pronašel, da je imel njegov gospodar od njegovega dela $120 profita. Ostal je še en teden in koncem tedna je bil docela izmučen, kajti delati je moral za tri delavce.

Prodal je svojo fordko za petdeset dolarjev in se pripeljal nazaj v Chicago.

Novejši odzivi na Coolidgevo noto slabejši

Anglija in Italija govorita o pridržkih, Francija pa najbrž naravnost odkloni predlog za redukcijo mornaric.

London, 14. febr. — Angleško, francosko in italijansko poluradno časopisje burno debatira o predlogu ameriškega predsednika glede nadaljnega znižanja bojnih mornaric. Sentiment se je v zadnjih štiriindvajsetih urah precej izpremenil; dočim se je izprva nekoliko nagibal na Coolidgevo stran, je zdaj postal hladen in ponekod celo sovražen.

Vse kaže, da pomorske sile odklonijo Coolidgevo sugestijo. Angleški uradni krogi so sicer zelo uljudni, govore pa o potrebnih pridržkih. Velika Britanija se težko odloči za redukcijo križark, rušilcev in podmornikov. Francosko mnenje je pa naravnost nasprotno vsaki redukciji. Pričakovati je, da Francija prva odgovori Coolidgu, da z njegovim predlogom zaenkrat ni še nič.

Rim, 14. febr. — Ekstremno fašistovsko časopisje se norčuje iz Coolidgeve sugestije glede omejitve manjših bojnih ladij. "Impero" piše, da se je imperijalistična Amerika spet poslužila znanih demokratičnih fraz in nastavila nove pasti, kakršne je nastavljal Wilson. Drugi listi v milejšem tonu, toda odločno nasprotujejo, da bi Italija znižala število svojih križark in submarinov.

Tokio, 14. febr. — Japonski mornarični minister Takarabe je včeraj dejal v intervjuvu s časnikarji, da je japonska mornarica na minimumu, ki se ne da več zmanjšati, vsled česar ne more biti nevarna nikomur — kakor ni ameriška mornarica nevarna po besedah predsednika Coolidga.

Dr. Grant, modernist, umrl.

Mount Kisco, N. Y. — Dr. Percy Stickney Grant, znani modernistični protestantski pastor, ki ni verjel v brezmadežno spočetje Krista in čudeže v bibliji, radi česar je imel oster konflikt s škofom Manningom, je v nedeljo umrl v starosti 67 let. Dr. Grant je ostal zvest svojemu stališču do zadnjega diha.

Vse podjetniške sile združene proti rudarjem

Društvo nakupovalnih agentov se ponuja v službo sovražnikom organiziranih rudarjev.

Cincinnati, O. — Kuje se zelo obširna zarota med železniškimi in tovarniškimi korporacijami in družbami za javne potrebščine proti organiziranim rudarjem, da izsilijo znižanje rudarske mezde. To zaroto razkriva buletin Corporation Auxiliary kompanije v Cincinnatiju. Ta kompanija je tajna razbijalka unij, orožje, ki služi podjetnikom za razbijanje delavskih strokovnih organizacij in dela na tihem.

V svojem buletinu proglaša, da je letošnjo spomlad rudarska stavka neizogibna. Temu pa dostavlja, da ima Narodno društvo nakupovalnih agentov namen letos podpirati premogovniške podjetnike na polju mehkega premoga, da se tako znižajo mezde rudarjev. Člani tega društva so večinoma agentje velikih kompanij, ki kupujejo premog zanje. Corporation Auxiliary kompanija citira stavke iz tajne okrožnice, ki jo je razposlalo Narodno društvo nakupovalnih agentov.

Tako se združujejo kapitalistične sile in snujejo zarote, še preden je pogodba med rudarsko organizacijo in premogovniškimi podjetniki potekla, da uničijo sadove večletnega boja in trpljenja organiziranih rudarjev. Vse, kar te kapitalistične sile podvzamejo ali izvrše, je seveda "postavno".

Britske vojaške demonstracije v Šangaju

Angleži so izkrcali 1500 mož in jih paradirali po kitajskem mestu. — Kitajci zahtevajo predstavništvo v šangajski mednarodni naselbini, ker plačujejo največ davka.

Šangaj, 14. febr. — Angleški vojaški poveljniki so danes uprizorili demonstracije britskega orožja v Šangaju. Z dveh transportnih parnikov so izkrcali na suho 1500 vojakov in jih vodili v paradi z godbami ter zastavami po glavnih ulicah Šangaja pet milj daleč od obrežja, kjer je mednarodna naselbina. Vojaki so nato bili nastanjeni v barakah, ki so jih pripravili na kitajskih tleh.

Dvatisoč Kitajcev, ki posedujejo stavbišča in hiše v mednarodni naselbini v Šangaju, je izjavilo, da bodo zahtevali predstavništvo v občinski upravi naselbine. Kitajci pravijo, da plačujejo 80 odstotkov davka v naselbini, torej so upravičeni do večine zastopnikov v občinski upravi.

Šangaj, 14. febr. — S kitajskega bojišča ni posebnih novic. Iz Nankinga poročajo, da je mandžurski diktator Čangtsolin poslal 50,000 mož za napad na Hankov. V Šantungu se vrši večje gibanje vojaških čet.

91 mrtvih na Japonskem, 35 v Avstraliji

Silni viharji in poplave.

Tokio, 14. febr. — 91 oseb je izgubilo življenje in 120 hiš je bilo razdejanih v teku silnega snežnega viharja v Njigati, 160 milj severnozapadno od Tokija.

Brisbane, Avstralija, 14. febr. — Ciklon, kateremu je sledila povodenj, je včeraj uničil več naselbin ob reki Tulley v Queenslandu. Okrog 35 oseb je mrtvih. Materijalna škoda je zelo velika.

KELLOGG SVARI BOMBOVCE.

Ni mu všeč, da so se pojavili v nikaragviški civilni vojni.

Washington, D. C. — Državni tajnik Kellogg je bil nemilo zadet od kritike, ki se je izlila prek Američanov, v službi slamnatega nikaragviškega predsednika Diaza, ki so metali bombe iz letal na revolucijonarno armado. Department ni nikakor zadovoljen, da ti bombovci služijo pod tujo zastavo.

On izjavlja, da preiskuje njih navzočnost v nikaragviški državljanski vojni.

Dvatisoč portugalskih vstašev aretiranih

Letala so ubila revolucijo. Diktator zapleni imetja vstašev za pokritje škode.

Lisbona, 14. febr. — Več kot 2000 civilistov poleg stotin upornih pomorščakov, vojakov in častnikov je bilo aretiranih na ukaz portugalske vlade, ki je dvignila težko pest maščevanja nad poraženimi rebeli. Kakor danes poročajo, sta dva glavna voditelja vstaje v Lisboni pobegnila. Aretirani rebeli so zaprti v trdnjavi. Na stotine civilistov, ki so se udeležili revolte, je pobegnilo iz Lisbone in Oporta.

Vlada diktatorja Carmone poroča, da so vstaši dobili orožje in strelivo iz Španije.

Veliki oddelki delavcev čistijo ulice v Lisboni, ki so posute z razvalinami poslopij, porušenih od topovskih granat in bomb, ki so padale iz zraka. Vlada namerava zapleniti premoženja vodilnih vstašev in naložiti na ostale revolucijonarje težak davek za pokritje materijalne škode, ki jo je povzročila vstaja.

Zdaj je jasno, da bi bili rebeli zmagali, če ne bi bili vojaški letalci ostali na strani vlade. Dva eroplana, ki sta metala bombe na arzenal, glavno postojanko vstašev, sta ubila revolto.

Naval na gledališča je bil dobra reklama

Prepovedane igre morajo iskati večja gledališča v New Yorku.

New York. — Moralistični hinavci so zadnji teden s pomočjo policije zaprli tri gledališča, v katerih so bila po njihovem mnenju dekleta premalo oblečena na odru. Producenti so izposlovali na sodiščih 'indžunkšen' proti moralistom in predstave se nadaljujejo, toda s kakim rezultatom! Ljudje se kar tepejo za sedeže. Ena teh predstav se je morala preseliti v večje gledališče, da zadosti navalu občinstva.

BOJE SE ZNANOSTI.

Župan ni dovolil javne debate.

Hungtington, W. Va. — Unija za civilne svobodščine je protestirala pri županu tega mesta, ker ni dovolil, da se vrši debata dne 9. februarja o vprašanju: "Ali je bog v univerzu?"

Dvorana je bila najeta že pred enim mesecem. Kot govornika sta bila priglašena dr. T. T. Martin, tajnik Protievolucijske lige, in Charles Smith, predsednik Narodnega društva za napredek ateizma.

JUŽNE ŽELEZNICE DOVOLILE POVIŠEK

Sprevodniki in zavirači dobe mezdo povišano. — Pogajanja so pričela že zadnjo jesen. — Železniški ravnatelji so zavlačevali poganjanja.

Washington, D. C. — Sprevodniki in zavirači na južnovzhodnih železnicah so zahtevali en dolar povišanja mezde na dan. Zdaj so se pogodili z železniškimi ravnatelji za sedem odstotkov in pol povišanja mezde. Pogajanja so pričela že lani v jeseni. Nato so pa poganajnja dospela do mrtve točke in tam so ostala za dva meseca. Winslov, predsednik pogajalnega odbora je naznanil kompromis.

Southern železniški sistem južno od rek Potomac in Ohio in vzhodno od reke Mississippi je sploh dobro organiziran. Ta sistem pa ni imel ničesar opraviti s tem sporom. Separatna pogodba teh železniških uslužbencev pravi, da bo kompanija priznala vsako zahtevo, ki so je priznale druge železnice svojim uslužbencem. Pogodba uslužbencev na Southern železnici pa poteče šele koncem meseca marca. Ako bi na drugih železnicah vzbuknila stavka, bi uslužbenci Southern železnice zaradi separatne pogodbe sploh ne bili prizadeti.

Pogajanja so dospela do mrtve točke radi trmoglavosti železniških ravnateljev in so tam ostala par mesecev. Ti so zahtevali v svoji trmoglavosti, da se razpravlja tudi o izpremenitvi službenega reda. Ta službeni red je pa enak za vse železnice v Združenih državah. In to je bil vzrok, da so železniški uslužbenci na jugovzhodnem teritoriju vprli, da bi se službeni red menjal samo za njih teritorij.

Povišanja mezde bo deležnih dvajset tisoč železničarjev. Unija ni naznanila, da je bil službeni red izpremenjen, kar dokazuje, da so železniški ravnatelji odnehali.

Nikaragviški vstaši še vedno zmagujejo

Američani ovirajo prodiranje liberalcev.

Matagalpa, Nikaragva, 14. febr. — Rebelne liberalne čete so včeraj okupirale Muy Muy in zdaj prodirajo v velikem številu in oboroženi s strojnicami proti Matagalpi, kjer mnogo Američanov poseduje kavne plantaže. Diazove čete so izpraznile Matagalpo brez boja.

Tukajšnji ameriški konzul je sporočil poveljniku rebelnih čet, da takoj pokliče ameriške pomorščake v Matagalpo, če bodo vstaši oddali le en strel na mesto.

Delavci v Londonu predlagajo nakup cestnih železnic.

London, 14. febr. — Delavska stranka predlaga, da mesto London kupi vse cestnoželezniške proge, omnibuse in podzemsko železnico za 21 milijonov sterlingskih funtov. Stranka pravi, da transportacija preveč trpi na uničujoči konkurenci, dokler je last privatnega trusta.

Nov konflikt med Nemčijo in Poljsko.

Berlin, 14. febr. — Nemška vlada je poslala Poljski noto, v kateri naznanja, da ni vredno nadaljevati pogajanja za trgovsko in tarifno pogodbo toliko časa, dokler Poljaki izganjajo Nemce iz Gornje Šlezije in Poznanjske.

Javne posredovalnice za delavce so koristne

Kaj takega se ne more reči o privatnih posredovalnicah za delo. — To se čita med vrsticami v poročilu wisconsiške industrijske komisije.

Milwaukee, Wis. — Kako velika je razlika med javnimi posredovalnicami za delo in privatnimi, pokazuje poročilo industrijske komisije države Wisconsin za leto 1926.

Poročilo pravi, da je posredovalnica za delo obče koristna naprava. Mesto nima nobenega haska, ako sta v njem dva telefonska sistema, mesto enega. Ravnotako ne more veliko število privatnih posredovalnic za delo koristiti občini ali državi. Ako so vsi oni, ki iščejo delo v enem teritoriju, vpisani v eni posredovalnici za delo, tedaj jih posredovalnica veliko laglje in boljše informira od delavnih razmerah in jim ponudi tudi bolj prilične ugodnosti za delo.

Poročilo pravi, da javne posredovalnice za delo v državi ne morejo zadostiti vsem zahtevam, ki prihajajo nanje, in zategadelj bo treba ustanoviti še več javnih posredovalnic. V letu 1926 so javne posredovalnice za delo preskrbele delo 106,500 delavcem. Privatne posredovalnice za delo bi tem delavcem najmanj računile $373,000 za posredovanje. Ker so pa to posredovanje izvršile javne posredovalnice za delo, je delavcem prihranjenih najmanj tri sto tisoč dolarjev. V zadnjih petih letih so javne posredovalnice za delo dobile delo za 545,543 delavcev. Privatne posredovalnice bi najmanj tem delavcem računile $1,900,000 za posredovanje. Iz tega je razvideti, da so javne posredovalnice za delo v petih letih prihranile delavcem poldrugi miljon dolarjev.

Privatne posredovalnice za delo imajo še druge napake, ne samo te, da preveč računijo za posredovanje. Dostikrat podajo delavcu popolnoma napačne informacije o delu, ki ga ponudijo delavcu.

Ali so dnevi državne policije v Coloradu šteti?

Predloga za odpravo državne policije je bila v državni zbornici sprejeta soglasno.

Denver, Colo. — Karl R. Hoage, predsednik Državne delavske federacije v državi Colorado, piše John Walkerju, predsedniku Državne delavske federacije v Illinoisu, da so dnevi državne policije v Coloradu šteti. Predloga za odpravo državne policije je že bila sprejeta v državni zbornici soglasno. Zdaj je predloga pred senatom in toliko senatorjev je obljubilo, da glasujejo za odpravo državne policije, da bo predloga gotovo sprejeta.

Ljudstvo v Coloradu je prišlo do prepričanja, da so uradniki, ki jih je izvolilo v okrajih, kos vsakim razmeram, piše Hoage. Besede v poslanici governerja o državni policiji na legislaturo so resnične. Zakon za vzdržavanje državne policije naj se hitro prekliče, ker je brez potrebe in koristi.

Koncem pisma pravi Hoage, ako bo ljudstvo v Illinoisu upoštevalo izkušnje našega ljudstva, tedaj vaša država ne bo dobila državne policije.

DELAVSKA ŽRTEV IZ BOGALUSE JE VLOŽILA PRIZIV.

Delavec mora od Poncija do Pilata, da doseže svojo pravico.

New Orleans, La. — Sol Dacus je izgubil svojo tožbo proti Great Southern Lumber kompaniji. Ta tožba ima svoj izvor v nemirih, ki so nastali pred več leti, ko je oborožena drhal izgnala organizirane delavce iz mesta in je bilo pet delavskih voditeljev ubitih. Dacus je vložil svoj priziv zdaj na senat Združenih držav.

Dacus ima posestvo v Bogalusi.

New York devet ur brez ropa.

New York. — Na temelju policijskega poročila ni bilo od polnoči zadnjo soboto do devete ure v nedeljo ozjutraj v vsem New Yorku nobenega ropa. To je tako redka novica, da so jo dali v časopise.

Potres v Jugoslaviji.

Belgrad, 15. febr. — Močan potresni sunek je usmrtil več oseb in naredil veliko škodo v Stolacu, Hercegovina. Potres je bilo čutiti daleč naokoli, tudi v Belgradu.

Odškodninska predloga zopet porinjena na stran

Tako se navadno zgodi z delavskimi predlogami, kadar se kongresno zasedanje bliža koncu.

Washington, D. C. — Nasprotnikom delavske odškodninske predloge za Distrikt Kolumbije se je posrečilo to za delavce izredno važno predlogo porinti na stran. Dosegli so svoj namen, po katerem so hrepeneli, ko je pričelo zborovanje 69. kongresa. Predlogo je odobrila Ameriška delavska federacija. Tudi to odobrenje ni ničesar izdalo, kajti nasprotniki delavstva niso odjenjali, dokler niso bili uslišani.

Zadnji zadržek proti predlogi se je izcimil iz boja v taboru sveta lokalnih meščanskih društev. Svet je najprvo odobril predlogo, zdaj je pa to svoje odobrenje preklical, češ, da je treba zaslišati zavarovalne agente in druge kritičarje, ki nasprotujejo predlogi.

To pomeni, da bo predloga prav težko prišla na dnevni red v sedanjem zasedanju kongresa, kajti zasedanje kongresa gre proti koncu.

Predloga je poznana kot Fitzgeraldova odškodninska predloga. Ponesrečeni delavci bodo še nadalje brez zaščite in se bodo morali pravdati z bogatimi korporacijami, da pridejo do svojih pravic.

KONTRAKTOR JE PRODAJAL PERUTNINO.

Pečal se ni s perutninarstvom, pa tudi perutnine ni kupoval.

Naperville, Ill. — Ernest Overcash je bil na glasu kot stavbinski kontraktor, ki je večinoma spal, ko so bili njegovi konkurentje na delu. Mesto da bi gradil hiše, je pa prodajal perutnino. Ko so imeli piščka pod ključem v Wheatonu, je William Koch, pomožni javni tožitelj okraja Du Page, dognal, da je Overcash prodajal komisijonskemu trgovcu perutnino v večjih partijah. Navadno je imel pet in sedemdeset do 164 glav perutnine v kurnikih, kadar je pripeljal perutnino komisijonskemu trgovcu. Prodal je vsega skupaj 4,103 glav perotnine, za katero je prejel $5,081. Overcash se ni pečal s perutninarstvom, pa tudi nikdar ni kupil kokoši, piške ali petelina.

NEWYORŠKA POLICIJA DOBI UZDE

Policijski konjeniki so zajahali v vrste stavkujočih škatlarjev. — Več delavcev je bilo aretiranih. — Izvršujoči župan obljublja odpomoč.

New York, N. Y. — Izvršujoči župan Joseph V. McKee je obljubil komiteju, ki je bil sestavljen iz meščanov, da se posluži vseh sredstev, da prisili škatlarske tovarnarje konferirati s stavkujočimi delavci. Tovarnarji niso bili navzoči.

McKee je rekel, da se policija več ne vporabi proti stavkarjem.

Norman Thomas, predsednik Lige za industrijsko demokracijo, je povedal McKeeju, kako je policija brutalno napadla stavkarje prejšnji večer, ko so stavkarji priredili masno demonstracijo. Policaji so suvali korakajoče delavce in policaji na konjih so zajahali v njih vrste, ko so njih vrste dospele do stavkovnega središča.

Delavec Bonchi Firedman je bil tako težko poškodovan, da so ga morali prepeljati v bolnišnico, da se doženejo njegove notranje poškodbe. Aretirane so bile štiri osebe, med njimi tudi dijak, ki študira biblijo. Pohod delavcev je prišlo gladat tudi deset vseučiliščnih dijakov, da vidijo konflikt v industriji.

Joseph Ryan, predsednik, in John Coughlin, tajnik Centralnega strokovnega in delavskega sveta, sta izjavila, da stavko podpira organizirano delavstvo.

Na konferenci pri županu je bilo navzočih tudi več stavkaric. 2,000 stavkarjev in stavkaric se je obnašalo v teku stavke zelo hrabro, dasiravno je bila podpora zelo pičla. Stavka traja že 18 mesecev in je naperjena proti onim delavnicam, v katerih je uvedeno delo od kosa in se izdelujejo škatlje za ženske in moške klobuke.

Zahteve so zelo zmerne in sicer: Priznanje unije, minimalna mezda in 44 ur dela v tednu. Še te zahteve se pa zde lakomnim podjetnikom pretirane.

Šest otrok, oče brez dela, posledica samomora

Brezposelnost, stradanje, prezebanje so blagoslovi kapitalizma za delavce.

Cleveland, O. — Strel, s katerim si je Vincent F. Bubetz, brezposeln delavec in oče šestih otrok v kuhinji na svojem domu pognal kroglo v svojo glavo, je povzročil tragičen odmev smeha, ki je odmeval v dvoranl mestnega sveta, ko so mestni svetovalci govorili zaradi brezposelnosti, ker ni mogel prehranjevati svoje družine.

Medtem ko se je Bubetz osvobodil bede in trpljenja s samomorom ob času, ko se poje velika slava prosperiteti, je tisoče delavcev izpostavljenih bedi in trpljenju.

Mestni biroj za posredovanje dela ceni, da brezposelna armada v Clevelandu šteje 65,000 delovcev.

Ubil zdravnika, ko mu je sin umrl.

New York. — Italijan Frank Caruso je v nedeljo s kuhinjskim nožem zaklal italijanskega zdravnika dr. Gasper S. Pendolo, ker ni mogel ozdraviti njegovega šestletnega sina. Ko je deček umrl, je Caruso zdivjal in takoj šel iskat zdravnika.

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Cene oglasov po dogovoru. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnina: Zedinjene države (izven Chicago) $5.00 na leto, $2.50 za pol leta in $1.25 za tri mesece; Chicago in Cicero $6.50 na leto, $3.25 za pol leta, $1.65 za tri mesece, in za inozemstvo $8.00.

Naslov za vse, kar ima stik z listom:

"PROSVETA"

2657-59 So. Lawndale Avenue, Chicago, Illinois.

"THE ENLIGHTENMENT"

Organ of the Slovene National Benefit Society.

Owned by the Slovene National Benefit Society.

Advertising rates on agreement.

Subscription: United States (except Chicago) and Canada $5.00 per year; Chicago $6.50, and foreign countries $8.00 per year.

MEMBER of THE FEDERATED PRESS"

138

Datum v oklepaju n. pr. (Jan. 31-1927) poleg vašega imena na naslovu pomeni, da vam je s tem dnevom potekla naročnina. Ponovite jo pravočasno, da se vam ne ustavi list.

PREDLOGA ZA KONTROLO RADIJA.

Pred kongresom je predloga za kontrolo radija, ki je sad dela administrativnega konferenčnega odbora. Pravniki izjavljajo, da predloga ni tako nedolžna, kakor izgleda.

Ta predloga pooblastuje predsednika Združenih držav, da lahko zapre vsako radio-postajo ali pa vse ob času vojne ali pa če grozi vojna, ali pa ob času, kadar javnosti grozi nevarnost. Določbe so torej zelo raztegljive in se lahko tolmačijo na razne načine.

Ob času vojne je razumljivo, da so radio-postaje zaprte. Vprašanje pa nastane, kaj se lahko smatra, kadar grozi vojna, ali kadar javnosti grozi nevarnost.

Zadnji dogodek v Nikaragvi in spor z Mehiko se lahko smatrata, da je grozila vojna. V takem slučaju bo predsednik lahko suspendiral vse določbe za radio, ali pa zaprl vse radio-postaje.

Resnica je pa ta, da vselej ne grozi vojna, ako se diplomati skregajo med seboj zaradi raznih privatnih interesov. Vojna nevarnost šele nastane, če se diplomatje nerodno prepirajo med seboj in ta prepir tako poostre, ker ga javnost ne pozna v detajlih, da res nastane vojna nevarnost, kateri sledi vojna. Vojna ni nobena igrača. V vojni se ubijajo in more ljudje na debelo, uničuje se lastnina na debelo. Zvedenci trdijo, da bodo v bodoči vojni rabili tako močne strupene pline, da bodo cele pokrajine za fronto popolnoma uničene. Zastrupljeni ne bodo le ljudje, ampak poginile bodo tudi vse živali in ovenele bodo vse rastline, ki jih dosežejo strupeni plini. In če vojna prinaša tako uničenje, tedaj je živa potreba, da je ljudstvo popolnoma podučeno v detajlih o vseh vojnih vzrokih.

Kako se naj pa ta poduk izvrši, ako se bo predsedniku dala moč, da kadar on smatra, da so razmere take, da grozi vojna, da lahko utihne vse radio-postaje v deželi. Ako mora za napoved vojne glasovati kongres, naj glasuje še kongres, ako so razmere zaradi vojne nevarnosti res take, da je treba utihniti vse radio-postaje.

Kdaj javnosti grozi nevarnost? Za nevarnost javnosti se lahko smatra vsaka večja stavka. Saj dogodki do danes pokazujejo, da so se večje stavke smatrale za nevarnost javnosti. Razne sodnijske prepovedi proti stavkujočim delavcem potrdijo, da so se tudi manjše stavke smatrale za nevarnost javnosti. Obsodbe stavkarjev govore, da so jih sodniki smatrali za ljudi, ki so javnosti nevarni. Zelo redki so slučaji, da so bili oboroženi pobojniki, ki so jih najeli podjetniki, aretirani in kaznovani, medtem ko so slučaji zelo številni, ko so bili aretirani neoboroženi in mirni stavkarji in kaznovani.

Delavske strakovne organizacije so se pričele zelo zanimati zadnje čase za radio. Čikaško organizirano delavstvo je zgradilo prvo svojo lastno radio-postajo. Čikaškemu delavstvu sledi počasi delavstvo v drugih večjih industrijskih središčih. Delavstvo gotovo ne gradi teh radio-postaj za zabavo, ampak za poduk in informiranje javnosti o važnih zadevah. Velika stavka ali izpor delavstva je gotovo tako važna stvar, da je živa potreba, da je javnost informirana o vseh dogodkih v stavki do pičice. Ako se večja stavka ali izpor delavstva proglasi za javno nevarnost, koliko so še vredne za delavstvo radio-postaje, ki jih lastuje? Nič!

Vzemimo, da bi bilo tudi podjetnikom prepovedano poslužiti se radio-postaj ob času delavske stavke in izpora delavcev. Ali bi bili v tem slučaju delavci in podjetniki enako prizadeti? Nikakor ne! Podjetnikom bo ostalo še vedno dobro organizirano časopisje, ki je dozdaj dosledno zagovarjalo ob času vsake stavke ali izpora interese podjetnikov. Šibko delavsko časopisje ne more ovreči laži, ki so nagromadene proti stavkujočim ali izprtim delavcem. To bi pomenilo, da je delavstvo tam, kjer je bilo, ko še ni bilo radija. Podjetniške laži bi imele prosto pot, da dosežejo javnost, resnici iz delavskih vrst bi pa bila ovirana pot do javnosti.

Za delavstvo je važno, da ta predloga za kontrolo radija ne bo sprejeta, taka, kakeršna je. Dolžnost delavstva je, da se posluži vseh sredstev, da raztolmači javnosti nevarnost, ki tiči v tej predlogi in napravi na kongresnike in senatorje pritisk, da ne glasujejo zanjo, ako ji ne bodo izpuljeni nevarni zobje.

SLIKE IZ NASELBIN

Resnica.

Chisholm, Minn. — Prosveta leži pred mano in čitam iz nje poročilo Johna Moverna iz Dulutha, koliko je napredovala Ameriška jugoslovanska napredna zveza in pripomogla Jugoslovanom, da so dobili državljanske pravice leta 1926 tukaj na železnem okrožju Minnesote v St. Louis okraju. Kakor izgleda iz Movernovih trditev, je dobilo državljansko pravico, 210 Slovencev in vseh skupaj z drugimi narodnosti 806. To je precej lepo število za Slovence, ampak dvomim, da je Ameriška jugoslovanska napredna zveza pomagala vsem tem 210 Jugoslovanom do velevažnih pravic ameriških. Zakaj če bi to bilo, bi Movern prav gotovo omenil tudi statistike iz prošlih let, a tega ni omenil; najbrž iz razloga, ker mu niso znane. Prav gotovo pa je, da je v prošlih letih povprečno dobilo več Jugoslovanov državljanske pravice kakor pa leta 1926, ko funkcijonira Ameriška jugoslovanska napredna zveza, zato ker je bilo več priseljencev kakor jih je danes. Poleg tega pa ni opaziti posebnega zanimanja med splošnostjo po železnem okrožju Minnesote o Ameriški jugoslovanski napredni zvezi, ki ima baje svoje veje ali takozvane klube že v vsaki naselbini. Kjer pa so klubi omenjene organizacije, samo životarijo brez vsakega napredka in splošnega zanimanja. — **Joseph Ule.**

Uspehi v naselbini in drugo.

Sygan, Pa. — Veliko novega nimam poročati iz naše naselbine. Garamo vsaki dan, delodajalci nas molzejo, kakor mislim vse povsod. Pa vseeno še spadamo pod organizacijo U. M. W. of A., akoravno smo prikrajšani pri delu vse povsod. Mislim, da so iste novice vsepovsod. Na Syganu smo še aktivni in hrabri junijski simpatičarji.

Poročati moram od naše mladinske godbe na pihala. Starejši možje smo se domislili, da bi pri nas morala tudi uspevati in napredovati za našo domačo zabavo, ker imamo dosti mladine, katera se je živahno zavzela za stvar, za kar jim moramo častitati. Vsi so člani in članice S. N. P. J. Na društvenem polju smo precej aktivni. Naša velika organizacija S. N. P. J. vedno napreduje. Prijatelji smo med seboj in se skupno zabavamo v naši dvorani, ki je ena izmed najstarejših.

Veliko sem čital dopisov po časnikih o nekem rojaku Grozniku iz Moon Runa, ki ga osebno poznam in o nekem umazanem delu. Čul sem brate, da je tudi on dne 27. januarja obiskal našo naselbino. Mislil sem, ker sem z njim osebno občeval, da je on eden najnaprednejših rojakov. Spominjam se, da je bil naš sobrat, ali danes, kakor sem razvidel iz časopisov, je pa odslovljen od organizacije vsled njegovega nelepega dela.

Nič kaj veseli se ne počutimo v naši naselbini s takim obiskovalcem, ker vemo, da mu ni taka sila za petami, da bi ne imel za grižljaj kruha. Kaj pa oni rojaki, ki imajo kopice otrok in se z njimi mučijo po barakah, ki jih je postavila organizacija U. M. W. of A. v Moon Runu!

Pozdrav čitateljem Prosvete. — **Frank Dolinar,** član društva št. 6 S. N. P. J.

Domača vest.

Cudahy, Wis. — Želim naznaniti slovenski javnosti, da so tukajšnje delavske razmere komaj povoljne, ako jih primerjamo drugim po raznih naselbinah kakor je razvideti iz dopisov v Prosveti.

Tukaj imamo društvo S. N. P. J. št. 520, katerega predsednik je Joseph Sedushak, ki je dobro znan po tukajšnji okolici, posebno pa še v Milwaukeeju, kjer se naš Joe udejstvuje v rokoborbi. Joe je še zelo mlad, kajti šele pred kratkim je dosegel polnoletno dobo. To je ono dobo, pri kateri postane deček mož. Naš mladi rokoborec je star šele 21 let. On se seveda tudi zanima za naše društvo, radi tega pa smo ga tudi zvolili predsednikom društva št. 520 S. N. P. J. Radi teh dejstev se mi je zdelo vredno, da objavim stvar v javnosti, da bo slovenska javnost vedela, da se naša mladina zanima ne samo za ameriške sportne igre, pač pa da je aktivna tudi na društvenem polju. Sicer je upati, da bo naš Joe dal več svoje mlade energije našim društvom, kakor pa akrobatskim igram, ki človeka razvijejo samo telesno, ne pa toliko duševno. Toda Joe se zanima za oboje.—**Član društva št. 520.**

Prve vesti o regratu.

Cleveland, O. — Zopet se malo oglasim v mojem ljubljenem dnevniku Prosveti. Delavske razmere so se nekoliko izboljšale, s tem pa še ni rečeno, da se lahko delo dobi, ker je še dosti delavcev brez dela. Vreme imamo že precej časa lepo in toplo. Videla sem že nekega pečlarja, ki se je spravil že nad regrat, pa mislim, da ga še ni dosti dobil. Čez teden dni ga bomo pa že lahko dosti nabrali, ako ne bo zopet vse sneg pokril. Torej pečlarji in pečlarice, le pipce iz žepov, pripravite se in nad regrat se spravite. Vedno preberem vse dopise. Pa eno dopisnico že dolgo pogrešam in ta je F. Šinkovec iz Kansasa. Ne vem, zakaj se ne oglasi več; želim, da bi se zopet kaj oglasila v Prosveti. Naj se ne ozira na nasprotnike, mnogo jih je, ki ljubijo take dopise, kakor jih je pisala ona. Tudi Milica iz Severozapada je prav dobra dopisnica, ki zna povedati, kar je prav in resnično. Zatorej naj se še večkrat oglasi, da bo malo moške razjezila, ker resnica v oči bode.

Pozdrav vsem naročnikom Prosvete. — **Vera P.**

JAVNA GOVORNICA

Glasovi članov S. N. P. J. in čitateljev "Prosvete".

Dve, tri riječi članstvu S.N.P.J.

Milwaukee, Wisconsin. — U Prosveti je već bilo mnogo pisanja o bol. podpori, izvanrednom asesmentu, simulantima, o razdjeljenju bol. razreda, o ukinuću 3 dolarskog razreda itd.

Jedni su za smanjenje bol. podpore, drugi su proti. Treći su za razdjeljenje razreda, četvrti su proti. Verujem, da je svakoga pisca takovih članaka vodila iskrena želja, da se stane na kraj pasivnosti bol. blagajne, i da se jednom za uvijek odprave izvanredni asesmenti, te je svaki kod toga mislio, da je jedini način poboljšanja stanja onaj, kojega on predlaže.

Svaki od nas, kad nekoga nagovara, da postane član našega društva, on mu govori o **bratskoj uzajamnosti** u našem društvu i osobito naglašuje, da smo mi **jedan za sve, svi za jednoga.** Nadalje se takovom govori, kako je on kod inšurenc kompanije bez ikakovih prava, nego ima samo dužnost platiti i strpljivo čakati smrt.

Nadalje mu se govori, da je kod nas siguran ne samo, kad umre, da će mu naslijednici dobit osmrtninu, nego što je glavno, da će on i njegova obitelj biti kod nas obskrbljeni u slučaju njegove bolesti.

Čovjek, koga se varbuje, je recimo siromak s nekoliko djece. Neima uštedjenih tisuća. Zasluži $5 na dan, ili oko $120 na mjesec. On si misli ovako: "Skupoca je. Trošim s obiteljom za hranu, stan, obleku, grijanje i sve ostalo jedno s drugim $4 na dan ili $120 na mjesec. Od toga se može preživiti dok sam zdrav i dok radim, ali ako obolim? Jesti se mora, jer bez jela se nemože živjeti, stan se mora platiti, jer ga nitko ne da badava; obuć se mora jer još nije morda ali će skoro doći), da goli hodimo. Od kud ću ja, ako obolim, uzeti $120 na mjesec, da preživimo, i još k tomu novac za doktora i medicinu? Moram postati članom takovog društva, koje će mene i moju obitelj u slučaju bolesti obskrbiti, jer se u bolesti više troši, nego kad je čovjek zdrav.

Nu, ako se osiguram za $1, to mi je dosta samo za asesment i medicinu. Ako idem na $2, možem platiti i stan, nu tko će zasititi želudce moje obitelji i moj, jer i ako sam bolestan, ipak jesti moram. Moram se dakle osigurati za $3; taj treći dolar će nam biti za hranu, i ako će ta hrana biti mršava, ipak ćemo nekako preživiti. Plačati ću mnogo, ali ću zato biti obskrbljen.

I taj čovjek postane član S. N. P. za $3 bol. podpore.

Neka mi sada odgovori svaki trezno mislići brat i sestra, jeli sve navedeno o $3 bol. podpori i siromašnom članu točno ili nije?

One, koji imaju tisuće na bankama i real estate, ne pitam za odgovor, jer je za njih dosta i $1 bol. podpore, a mogu živjeti i bez toga. Pošto su oni zaboravili na vremena, kad ni sami nisu ništa imali, bi odgovorili ovako:

"Trošiti $120 za mjesec za sve, što obitelj treba, je rasipnost. Zašto sam si ja mogao prištediti?"

Oni ne pomišljaju kod toga, da je sreča nekome prava majka, a nekome mačuha, ili da se svaki čovjek nemože baviti sa unosnim poslom kao što to nekoji čine, nego većina takovih siromaka živi od svojih žuljeva.

Ukinuće $3 razreda preporučuju najviše oni, koji imaju uštedjenog novca, a za siromaka u bolesti misle, da ne treba ni jesti ni on ni njegova familija; stanovati mogu na zraku jer je zrak potreban za zdravlje; za obleku neka rabe smokvin list, a rane ili drugu bolest nek si liječe s Pelagičevom travom. Za njih ne može biti drugi odgovor, jer kako si oni mogu drugače predstaviti život siromaka u bolesti?

Što bi bila posljedica ukinuća $3 razreda?

Čovjek siromak bio bi prisiljen stopiti u još druga društva, a kad čovjek ima više društava, onda se brine za njih kao onaj, koji ima mnogo odjela, pa si misli, "ako poderem jedno, imam ih još, a ako me izključe iz jednog društva, imam ih više, druge ću držat. I on se više ne brine toliko za društva a najmanje za ono, koje mu je što na žao učinilo, a to bi bila u tom slučaju S. N. P. J., jer mu je skinula podporu od $3 na $2, a pošto bi se onda kad ne bi bilo $3 razreda vikalo, da su simulanti u $2 razredu, to bi se s vremenom i $2 razred ukinuo.

Mnogi će reći: "Pa to će biti samo sreča za S. N. P. J., da izgubi takovog simulanta."

Ali recimo, da nije baš taj čovjek bio simulant, jer nije kao ni stotina drugih još nikad $1 bol. podpore dobio. Ne. Ne bi S. N. P. J. izgubila simulante, nego bi izgubila upravo aktivne članove, a simulanti bi i nadalje ostali u S. N. P. J., makar i na $1, ali bi kraj toga uzeli još i druga društva i bili bi simulanti i na dalje.

Tako radeći bi se S. N. P. J. više škodilo nego koristilo, jer druga društva bi se veselila, da takov zaključak učinimo, jer bi to značilo porast članstva u njihovom društvu.

Razdjeljujuć $1, $2 i $3 razred, postiglo bi se ono, što se je postiglo i sa $4 i $5 razredom, naime, da se $3 razred sam uništi, jer bi tomu uništenju pripomogli protivnici $3 razreda, koji ne bi htjeli točno nadzirati bolesnike ili takozvane simulante $3 razreda, samo da im se bolna blagajna iscrpi, i da imaju svaki mjesec visoki izvanredni asesment.

Članstvo $3 razreda bilo bi u takovom slučaju prisiljeno sazvati sjednicu, da izmedju sebe izaberu odbornike bolesti, a ostalo članstvo ne bi kod toga smjelo ništa reći, jer bi to bila samo stvar članstva $3 razreda.

Braćo i sestre! Kad pročitate ove gornje redke i kad o tomu malo dublje promislite, možete-li reći, da se to ne bi dogodilo?

Da onda upitate sami sebe, što bi bila posljedica toga. Odgovor bi vam na to bio, stvaranje društva u društvu, nesloga i razdor. Zar poradi nekoliko simulanata izgubimo toliko aktivnih članova?

Gdje je tu lozinka "jedan za sve, svi za jednoga?"

Vidim u 6 mjesečnoj statistiki o uplatama i isplatama u bol. blagajni, da nisu sva društva pasivna, nego ih ima pasivnih oko 310, a aktivnih oko 240 ili, oko 65% aktivnih.

Ako sada braća iz $1 razreda kažu, da on neće biti zajedno sa pasivnim razredima i za njih plačati, nego se hoće razdjeliti, onda onih 45% aktivnih društava imaju takodjer pravo, da se odjele od pasivnih društava i da njihov surplus ostane u društvenoj blagajni a ne u zajedničkoj, jer ako se razdjelenje dozvoli jednima, mora se u istoj stvari dozvolit i drugima, jer su pravila za sve jednaka.

Gdje je tu lozinka "svi za jednoga, jedan za sve?"

Što bi bila posljedica takovog cjepanja?

Dala bi pobudu i podpuno pravo članstvu u jednom te istom društvu, da se cjepaju u dve grupe i to, u one koji su tako sretni da nikad ne boluju, i u one koji boluju.

Do čega bi takovo cjepanje dovelo?

Do kaosa, kojega bi skrajna posledica bila, da svaki čovjek živi za sebe, kao i prije dok nije još bilo S. N. P. J.

Svi mi stupamo u redove bratskih društava, ne toliko radi osmrtnine, koliko radi bol. podpore, jer se kod inšurenc komp. dobije osmrtninu uz bolje uvjete i bez ikakove dužnosti, osim uplačivanja.

Pomislimo samo koliko bi novih članova stupilo u S. N. P. J., kad se ne bi mogli osigurati za više od $1. Napose za čovjeka, koji nima kome ostaviti osmrtninu, a bez bolne podpore, S. N. P. J. bi za takovog čovjeka izgubila svaku vrednost.

Ponavljam opet, da svaki pisac članka za ukinuće visokih bolnih razreda, ili cjepanje bol. razreda, čini to u najboljoj namjeri za korist članstva S. N. P. J. i ne želim vredjat ičija čuvstva ili shvaćanja, ali se čudim, kako nekoji nisu bolje razmislili o posljedicama takovog cjepanja ili djeljenja.

U ovo zadnje doba istom smo se počeli udruživati i namjesto, da tim pravcem nastavimo, pa da se vremenom (dok se stišaju strasti raznih osječaja) udružimo svi u jednu močnu bratsku organizaciju, koja će moći odoljet svim navalama ujedinjenog cilja inšurenc kompanija, koji idu za tim, da unište sve bratske organizacije, namjesto toga, mi hočemo, da se djelimo.

Ne, braćo i sestre! To nije pravi put, koji vodi napredku.

Pročitajte dva tri put ovaj članak, debatirajte o njemu bez strasti, uzmite u ruke Prosvetu od 20. oktobra, pa pogledjite u 6 mjesečno poročilo o bolniškom skladu, te ćete u njemu vidjeti, da je u prvih 50 društvama $1 sklad u 29 društvama pasivan, a u 21 društvama aktivan, ili u prvih 50 društvama je $1 sklad blizu 60% pasivan a oko 40% aktivan.

Što se iz toga može zaključit?

Znači, da nije $3 sklad sam kriv pasivnosti, nego da ima bolesnika i u $1 skladu.

Ako se med tim nesretnicima koji su bolesni u $1 i $3 skladu nadje i koji simulant, nisu zato svi bolesnici krivi. Oni su dosta kažnjeni, da su bolesni, a krivi smo mi zdravi za izvanredni asesment, jer kad je kum, prijatelj ili sused bolestan, mi zatvorimo jedno oko i vjerujemo, da je bolestan, te od jedanput podpišemo bol. izkaznicu za celi mjesec, a svako ima kuma, prijatelja ili bar suseda.

Ako trezno o gornjem razmislite, doći ćete do uvjerenja, da za pasivnost bol. blagajne neimamo koga kriviti, nego sami sebe, a pošto se niko ne želi ljutiti sam na sebe, držimo se naše stare poslovice "u nuždi se prijatelja pozna" te budimo u istinu "jedan za sve, svi za jednoga."

Uz bratski pozdrav! — **Rudolf Goldner,** član društva št. 16 S. N. P. J.

Ali ste že naročili Prosvete ali Mladinski list svojemu prijatelju ali sorodniku v domovino? To je edini dar trajne vrednosti, ki ga za mal denar lahko pošljete svojcem v domovino.

ŽARKOMET

Kje je Liza?

Zdaj, ko je toliko vojn in revolucij na svetu, bi bilo interesantno vedeti, kje je tisti angelček, ki so mu dali sveto ime Liga narodov in kvartir v Švici.

* * *

Kansas se ženi!

V Kansasu se ne bo smel nihče poročiti, dokler ne pokaže tisoč dolarjev, če bo sprejeta nova postava v Topeki. Zdaj bi treba še postave, da se ne sme nihče roditi, ako ne prinese s seboj tisočaka, niti nihče umreti, če ne zapusti tisočaka za pogreb. Na noge, Kansas! Ti si vedno prvi!

* * *

Stara deca je v nevarnosti.

Moralisti zahtevajo cenzuro za takozvane umetnostne revije, ki prinašajo slike lepih ženskih teles. Moralisti pravijo, da šolski otroci gledajo te slike in se pohujšujejo.

Kaj je z otroci? Ali se otrok pohujša, če gleda na svoje golo telo? Z otroci je vse v redu — pač pa je vse narobe z velikimi otroci moralisti, ki so take svinje, da ne smejo pomisliti na lepoto ženskega telesa, kam še pogledati sliko! That's all.

* * *

Fantovska iz Gowande.

V Gowandi dom smo otvorili,
korajžni vsi, veseli bili.
So prišli k nam Girardčani,
ogromna četa — samo tri.

Pri domu so odprli vrata,
sledila večerja je bogata,
sledil potem je prvi ples,
gowandskih fantov ni blo vmes.

Girardčani dekleta so pobrali
vsak $5 — in prvi so plesali.
Zato pa fantje, malo vas je sram,
ker prvi ples po vlaku je šel drugam.

Kikar.

* * *

Vesti iz Moronije.

Kravji blok, Stara Avstrija. — Bla je velika puntarija v Moronija. Patra Mrzimira, ki je pisal epištole s sekira, smo poslali v Down & Out Club. Zdaj imamo še patra Ambroža, belega moža z mehka koža. Tatata!

* * *

Revolta v Sheboyganu.

Naš šuspurflar se lovi za zadnjo bilko. Še en bazar bo. Ako ta ne zamaši luknje, ki jo je "komišnar" napravil v letu 1926, pa jo popiha za patrom Zakrajškom. Rojak, živeč na farmi, je rekel, da mu bo dal dve veliki kravji potici za popotnico. — Štrigelj, Sheboygan, Wis.

* * *

Zgledi v Barbertonu.

Cenjeni Žarkomet! Posveti tudi v Barberton, na N. F. St., kjer naši pobožni farani dajejo lepe zglede drug drugemu. Tam je zelo pobožna ženica, ki je obiskala vsa božja pota v stari domovini in katero je gaspod tako razsvetlil, da ni ostalo v njenem srcu nobenega prostora več za njenega moža. Iz same pobožnosti ga je pustila. Za svoje zasluge je moral siromak dobiti trdo ležišče v ječi. Tako uči sveta vera. Pa da katoliški ljudje ne napredujejo. — K. M.

* * *

Kontest za kratke prispevke.

74.

Napiši na steno Černeta, Kazimirja in Co. tiste skrivnostne besede: Mene, tekel, ufarsin. Razlago že sami pogruntajo. — Arma, Kans.

75.

Kje so naročniki "Pisanega polja"? Trinajst let sem že v Ameriki, pa še nisem videl frančiškanskih plenic. — Fr. K., Detroit, Mich. K. T. B.

Sedemnajst vlomilcev in tatov pod ključem. V Sloveniji se je orožniškim patruljam v zadnjih dneh posrečilo izslediti in aretirati sedemnajst nevarnih vlomilcev in tatov. Med aretiranci so tudi zlikovci, ki so jih iskali že več let, ker so se znali skrbno skrivati, tako tudi France Pirc iz Laškega, ki so ga orožniki že dolgo zasledovali zaradi številnih tatvin.

Vesti iz Jugoslavije

Zaplenjeni Sv. Anton. — V kupeju I. razreda vlaka Mostar-Sarajevo je sedel lepo rejen frater in čital svoj brevir, ne meneč se za ostale sopotnike. Nad sedežem je imel precej veliko košaro. Ko je vstopil finančni organ in prosil potnike, naj mu pokažejo svojo prtljago, se frater ni niti zmenil za poziv, temveč je mirno dalje čital brevir, kakor da se njega revizija sploh ne tiče. Finančni organ je pregledal ostale potnike, potem pa se je obrnil še k fratru ter ga še enkrat prijazno pozval, naj mu pokaže svojo košaro. Sedaj pa se je frater razjezil, češ, kako se sploh more njega sumničiti. V košari da ima samo posvečen kip Sv. Antona, ki se ga nikdo ne sme dotakniti.

Toda finančni organ je odločno vztrajal na tem, da mu frater pokaže košaro. Ta se je v resnici končno dvignil in odprl svojo prtljago. V košari je bil res precej velik kip Sv. Antona iz mavca. Nenadoma pa je finančnemu organu padlo v oči, da je bila odprtina v dnu kipa precej nerodno zalepljena s papirjem. To mu je postalo sumljivo. V trenotku, ko je hotel frater spraviti kip zopet nazaj v košaro, je finančni organ nepričakovano predrl papir na dnu kipa s svinčnikom, ki ga je imel v roki. Uspeh je bil presenetljiv. Na splošno začudenje navzočih se je vsul namreč iz kipa krasen tobak, znan pod imenom ljubuški "flor". Potniki in finančni organ so se pričeli glasno smejati, frater pa se je silno jezil, ker se je finančni organ predrznil, dotakniti se posvečenega kipa. Prisegel je, da sploh ni vedel, kaj je v kipu.

"Izvinite, prečastni, ali nisam znao, da i Sv. Ante puši," se je opravičil organ in zaplenil kip, čeprav je frater trdil, da je posvečen. Seveda je moral plačati frater veliko globo, da je dobil Sv. Antona nazaj, kajti v naši državi tihotapski tobak ne obstoja zato, da bi se polnili z njim posvečeni kipi.

Umor na svatbi. Iz Vojnega Križa na Hrvatskem poročajo o groznem slučaju umora, čegar krtev je postal tamkajšnji posestnik in gostilničar Anton Souček. Udeležil se je svatbe pri svoji sosedi. Ker so se takozvani "voglarji" v velikem številu trnili k svatovski pojedini, jih je Souček pozval, naj se odstranijo. To je "voglarja" Keserića tako raztogotilo, da je potegnil nož ter Součka zabodel v srce. Souček, ki je ostal na mestu mrtev, zapušča ženo in dvoje malih otrok. Keserić se je sam javil orožnikom.

Pavel Jerovec. Dne 29. jan. je umrl v Ljubljani Pavel Jerovec, bivši finančni svetnik v pokoju. Zadela ga je srčna kap.

Pogorel parni mlin. V Retkovcih pri Vinkovcih je pogorel tamkajšnji parni mlin, last veleposestnika Falerja. Vzrok požara ni znan, domneva se pa, da je zanetila ogenj zlobna roka.

Nezgoda pri delu. V Poljčanah se je ponesrečil železničar Mihael Muršec, star šestdeset let. Pri padcu si je zlomil levo nogo v stegnu in več reber. Prepeljali so ga v mariborsko državno bolnico.

Čeden božji namestnik. Tašča Koloba, čevljarja v Gaberju, je že dalj časa bolna. V nedeljo 23. jan. ji je postalo zelo slabo in je bled tega zahtevala duhovnika. Kmalu je prišel neki moški h kaplanu s to prošnjo, mu je ta odgovoril, da nima časa, ker so danes volitve, bo že drugi dan prišel. Na ponovno prošnjo je rekel, da prevzame on vse njene posle in lahko ona brez skrbi umre. Ta dogodek je resničen.

Smrtna kosa v Trbovljah. Umrli so: Feliks Strovs, posestnik, 72 let, Retje 16; Franc Kosec, sin rudarja, 1 leto, Loke 23; Rozalija Sršen, posestnica, 72 let, Sv. Marko 41; Antonija Ilen, žena rudarja, 53 let, Loke 41; Anton Gmajnar, upokojeni rudar, Studenec 4; Alojz Dnaksler, rudar, 37 let, Loke 255; Alojz Zalar, sin rudarja, Retje

Sodrug Tišler Ludvik umrl. Dne 24. jan. je umrl v ljubljanski bolnišnici za proletarsko boleznijo sodrug Tišler Ludvik. Zdravil se je nekaj mesecev na Golniku, vendar ni bilo zanj več pomoči, dasi je bil v najlepših letih. Pokojnik je bil sodelavec v kovinarski organizaciji, pri "Svobodi" in pri Udarnikih, kakor tudi v socialističnem pokretu. Blag mu spomin!

Polomi bank v l. 1926. Tekom lanskega leta je skrahiralo več bank v Jugoslaviji: V Belgradu šest in sicer banka Bošković, bel. hipotekarna in srbska gradjevinska banka, centralna kreditna, belgrajska ujedinjena in komisijska banka. — V Hrvatski je bil najpomembnejši krah "središnje privredne zadružne banke" in "banke za Primorje". —Slovenijo je najbolj prizadel polom Slavenske banke, ki je imela težišče svojih poslovnih zvez v Sloveniji, čeprav je bila njena centrala v Zagrebu. Njen polom je spravil v težak položaj Slovensko banko v Ljubljani, jugoslov. industrijsko banko v Slpitu in nešteto podjetij. Poleg teh krahov je pa še polno bank v smrtni krizi.

Natakarska organizacija ustavljena. Kam smo že prišli v Jugoslaviji, se vidi iz sledečega reakcionarnega in protizakonitega ukrepa belgrajske vlade; vlada je poslala zvezi slovenskih natakarjev enostaven odlok, da ne želi, da natakarska organizacija še nadalje obstoja in da jo zato razpušča! Ne navaja nobene nepravilnosti, ki bi jo organizacija storila, temveč izraža enostavno svojo željo, da natakarji ne smejo biti organizirani. Natakarji bodo seveda poskrbeli, da so take ministrove "želje" nasprotne vsem ustavnim in človeškim določbam, ki veljajo v kraljevini SHS.

Tragedija naših vajencev — narodna sramota. V Spodnji Šiški je šel vajenec po nekem, kakor poročajo, s skrbno iskanim eufemizmom, meščanski dnevniki, "prepiru s svojim mojstrom" pod kamniški vlak, odkoder so ga privlekli uro kasneje vsega razmesarjenega, mrtvega. Dečku je bilo petnajst let! Ta samomor so listi zabeležili kot navadno stvar, ki spada v dnevno drobno kroniko — dasi tiči za njim strašna tragedija, dasi meče strašno luč na socialni in etični problem, ki bi moral iti vsej javnosti živo do srca in razuma. Problem naših vajencev je po sredi problem našega novega proletarskega rodu, problem narodove etične vzgoje. Po "nekem prepiru z mojstrom" je šel petnajstletni deček v strašno smrt, tako pravijo listi. Kakšen je bil ta "prepir z mojstrom", si lahko predstavljamo, ker vemo na žalost predobro, kakšni so običajni ti prepiri pri nas. Klofute na desno in na levo. Slovenci se silno radi bahamo s svojo kulturo in z drugimi svojimi krščanskimi čednostmi — dejstvo pa je, da se malokje ravna tako surovo z vajenci, kakor v Sloveniji. Takozvani "nekulturni" srbski ali hrvaški mojstri so tisočkrat boljši. Baš na tem primeru se vidi srčna kultura naroda. Pri nas smatrajo skoro vsi mojstri in žalibog tudi pomočniki, da je vajenec stvar, ki se jo sme poljubno brcati, klofutati, žaliti. Za naše vajence ni zaščite. Navadno so objekt najgršega izkoriščanja in kakor da bi to ne zadostovalo, se jih poplača za njihov trud s surovim ravnanjem in pretepanjem. O tem bi znali navesti cela poglavja vnebovpijočih slučajev. Za slučaj v Šiški se bomo še posebej zanimali. Računamo, da se zanj zanima tudi poklicana oblast in inšpekcija dela. O tem konkretnem slučaju bomo torej še pisali. Pribijemo pa že sedaj, da so slučaji nečloveškega ravnanja z vajenci že tako splošni in pogosti, da bo treba tudi v tem pogledu energične akcije v javnosti. Petnajstleten deček je žrtvoval svoje mlado življenje —kako je prišlo do vsega tega, bomo še pojasnili — za danes pa odločno ponavljamo potrebo, da se i mojstri i pomočniki sami začno končno zavedati, da je tudi vajenec človeško bitje s svojim mladim, močno delujočim čustvom in da povzroča vsako surovo ravnanje ž njimi celo tragedijo v njihovih mladih dušah. Ne bahajmo se s svojo kulturo, dokler se ob vsaki priliki, kjer ni nad nami kontrole, pokažemo srčno tako surovi. Tu naj naše časopisje začne tudi vzgojno vplivati, da ne bodo samomori petnajsletnih dečkov na dnevnem redu naše dnevne—narodne kulture!

Obletnice znamenitih Amerikancev

III.

12. februarja 1791. — Peter Cooper. — Peter Cooper, ameriški tovarnar, iznajditelj in filantrop, se je rodil tega dne v New Yorku. Imel je bore malo šolske vzgoje in v mladosti je pomagal očetu pri klobučarstvu. V starosti 17 let se je naučil kolarstva. Kasneje je iznašel stroj za rezanje sukna in se bavil zaporedno z raznimi rokodelstvi, dokler ni končno postal tovarnar kleja. Okolo l. 1830 se je začel zanimati za železarstvo in bil je prvi izdelovatelj tramov iz kovanega železa za gradnjo ognjevzdornih poslopij. Istega leta je na podlagi svojih lastnih načrtov sestavil prvo lokomotivo, ki je bila kdaj zgrajena v Amekiri. Zanimal se je tudi za brzojavni promet in sodeloval je pri položitvi prvega atlantskega kabla. L. 1876 ga je "neodvisna stranka" imenovala predsedniškim kandidatom. Umrl je v New Yorku l. 1883.

Peter Cooper je l. 1854 ustanovil v New Yorku slovito Cooper Union ali Cooper Institute. Svrha te ustanove je nuditi delavcem brezplačni pouk umetnosti in znanstva, kakor tudi čitalnice in knjižnice.

26. februarja 1846. — William Frederick Cody. — William Frederick Cody, sloviti lovec divjega zapada in podjetnik svetovno znanega cirkusa, boljše znan pod imenom "Buffalo Bill", se je rodil v Scott County v Iowi. Njegovi starši so se preselili v pokrajino blizu Fort Leavenworth, Kansas, kjer mu je bil oče ubit v boju proti Indijancem. Ko je bil Cody še jako mlad, so ga špedicijske tvrdke (express companies) vporabljale kot jahača za prenašanje paketov in dragocenosti čez pokrajine divjega zapada, ker je bil tedaj jako nevaren poklic. Kmalu je zaslovel kot drzen in neumoren jahač, bister skavt (sel in vodnik po divji pokrajini) in kot izboren lovec. Ko je bil komaj 21 let star, je nase obrnil pozornost ameriških vojnih poveljnikov, ki so tedaj vedno potrebovali izkušene skavte, na katere so se mogli zanašati in ki so poznavali navade in jezike Indijancev. Od l. 1868 do 1869 je bil imenovan glavnim skavtom pod generalom Sheridan, ki je tedaj vodil boj proti sovražnim Indijancem. Sheridanov pobočnik je pisal o Codyju: "Prenašal je depešo sto milj daleč sredi strašnega streljanja sovražnih čet Indijancev in se vedno vračal brez škode." Vsled te okoliščine in njegovih pogostih osebnih spopadov z Indijanci je njegovo ime zaslovelo širom Amerike. Cody je zadnji izmed šestorice velikih ameriških skavtov: Boone, Crockett, Carson, Bridger, "Wild Bill" in "Buffalo Bill". Ta priđevek si je pridobil radi svoje lovske slave; njegov rekord kot lovca je bil 4862 bivolov v eni sezoni. Ostal je do smrti tipičen zastopnik nekdanjega divjega zapada.

Okolo leta 1880 je začel izpolnjevati staro svojo željo, da bi okolo sebe nabral ostanke onega življenja, ki so ga vodili naseljenci ob mejah civilizacije, in razkazal "divji zapad" po vzhodnih državah in po Evropi. Tako je Buffalo Bill ustvaril cirkus, ki je zaslovel pod imenom "Wild West". Nabral je v to svrho mnogo Indijancev, izmed katerih je bilo tudi nekoliko njegovih prejšnjih smrtnih sovražnikov, stotine kravarjev (cowboys) in mnogo drugih oseb in stvari, značilnih za življenje divjega zapada. S tem orjaškim cirkusom je prepotoval Ameriko in Evropo skoraj dvajset let in se obogatil. Svoje premoženje je investiral v zemljišča v Nebraski in Wyomingu. V tej zadnji državi se nahaja mesto, ki je bilo po njem imenovano — Cody, Wyoming.

27. februarja 1807. — Henry Wadsworth Longfellow.—Longfellowa smatrajo za najbolj odličnega in popularnega ameriškega pesnika. Rodil se je v Portlandu, Maine. Po študijah v Boudoin College so mu ponudili prvo stolico modernih jezikov v tem vseučilišču. Da se pripravi za ta svoj poklic, odšel je l. 1826 v Evropo in tu posvetil tri leta učenju evropskih jezikov; obiskal je Francijo, Italijo, Španjsko in Nemčijo. Ob svojem povratku je izdal "Hyperion", poetičen roman, ki odseva vpliv nemških romantikov. L. 1836 mu je bila ponujena stolica literature v Harvard univerzi. Obiskal je Evropo drugič in se pomudil nekoliko mesecev na Nemškem in v Škandinavskih deželah. Ob svojem tretjem obisku v Nemčijo, je sklenil ozko prijateljstvo z nemškim pesnikom Freiligrathom; iz te zveze je vzniklo mnogo Longfellowih inspiracij, tako na pr za eposa 'Belfry of Bruges' in "Evangeline", ki je ena izmed najbolj proslavljenih vpesnitev Longfellowa. L. 1853 je ostavil profesuro radi slabega zdravja in leto kasneje je izdal indijanski epos "Hiawatha". L. 1861 začel je prevajati Danteja. Končal je to delo v petih zvezkih in njegov prevod se smatra za najboljšega v angleškem jeziku. Umrl je v marcu l. 1882.

Najbolj znane pesmi Longfellowa so "Psalm of Life" (Psalm življenja), "The Skeleton in Armor" (okostje v oklopu), "The Wreck of the Hesperus" (Propast ladje Hesperus) in "The Village Blacksmith" (Vaški kovač). "The Golden Legend" (Zlata legenda), romanca iz srednjega veka, vsebuje neke točke sijajne lepote. Kot epični pesnik je dosegel vrhunec v "Courtship of Miles Standish" (Miles Standishevo snubljenje). Dasi je Longfellow pri ameriškem ljudstvu najbolj proslavljen kot pesnik, njegova največja važnost za razvoj ameriškega slovstva je kot prevajatelja in prenašalca starokrajske kulture in romantike. Vzlic dejstvu, da ga pesniki kot Poe, Emerson in Hawthorne nadkrilijujejo glede originalnosti in umetniške finese, je bil njegov vpliv za razvoj ameriške literature večji kot kogar drugega. F. L. I. S.

S polja vede

Utripanje srca je slišati kot grom.

Philadelphia, Pa. — Dvesto dijakov pennsylvanske univerze je v soboto poslušalo v medicinski kliniki silno bobnenje in treskanje, kakor da je prihrumela nevihta nad mesto. Bilo pa je le utripanje človeškega srca!

Nov električni aparat, stetostop, spojen z radiovim zvočnikom (loud speaker), je povečal desetmilijardkrat srčne utripe osmerih bolnikov, ki so ležali v bližnji bolnišnici medicinske fakultete. Srce vsakega bolnika je tolklo z glasom groma in treska. Dijaki so pridno notirali efekt bobnečega srčnega utripanja posameznih bolnikov. Bila je prva demonstracija te vrste.

Pračloveška lobanja v Franciji stara 600,000 let.

Pariz. — Vprašanje okamenele človeške lobanje iz La Denisa v Franciji je končno rešeno. Lobanja, ki je bila najdena leta 1844 v skali v nekem vinogradu, je bila 80 let predmet ljutega konflikta med znanstveniki, v katero dobo da spada. Po najnovejši preiskavi, ki se je vršila eno leto, so najboljši zvedenci dognali, da spada v pliocensko perijodo tercijarne dobe, torej mora biti stara najmanj 600,000 let. Odkrit je torej nov tip pračloveka v Evropi, ki je živel nekako med piltdownskim in kasnejšim neanderthalskim pračlovekom. Denisiški pračlovek—kakor se bo zdaj imenoval—je bil nizke postave in je imel debele kostne obronke nad očmi.

Čikaška gledališča

Mnogo se zadnje časi govori in ugiba, ali je jazzgodba bolj popularna ali opera? Na to vprašanje se bo lahko dobilo vsaj za nekatere povoljnega odgovora ko bo prihodnji teden v **Chicago Thetatru** predstavljana oderska slika "Opera vs. Jazz". Na platna bo reflektiran film "An Affair of the Follies".

Posebno zanimiva točka programa v tem gledališču bo scena katedrale iz opere "Faust", pojeta Rosalind Ruby in Arturo Imperato, potem Kvartet iz opere "Rogoletto", pojejo Leonori Cori, Adelaide de Loca, Georges Dufranne in Benjamin Landsman. Kakor omenjeno, bo prihodnji teden na tem odru "bitka" med jazzom in opero. Jazz bodo zastopali "umetniki" Boyd Senter, Mabel Hollis in Cy Landry ter kvartet poleg omenjenih. Orkester čikaškega gledališča bo tudi tekmoval v tem "kontestu" ter bo proizvajal svetovno znane arije iz raznih oper. Popularni organist iz teatra pa bo ostal popolnoma nevtralen, ko bo igral operne selekcije in jazzne "štiklce". Vsekakor pa se obeta posetnikom navedenega kinogledališča, da bodo imeli veliko užitka od "kontesta", pa naj si bodo tisti, ki imajo radi klasične komade iz oper, ali pa tisti, ki ljubijo moderen jazz, ki so sledilci sinkopacij.

V filmu "An Affair of the Follies" nastopita filmska zvezdnika Lewis Stone in njegova vrstnica Billie Dove, ki je tako prikupljiva v svojem stanovanju, da se ne more njen mož odtrgati od nje zjutraj, ko bi moral pravočasno na delo Posledica temu je seveda, da njen možiček zgubi delo.

V malo katerem kinogledališču je najti bolj duhovitih filmov kakor ravno na platnu **McVikers gledališča.** To je še posebno opažati od novega leta dalje. Od takrat je namreč vodstvo Balaban & Katz družbe spremenilo program v tem gledališču, kjer je po odru koračil neki pusti debeluhar, ki sploh ne spada na oder, ko trpinči občinstvo, kot ga je on z njegovo navzočnostjo. Brez dvoma je vodstvo videlo, da ni odmeva publike in je tako bilo skoro prisiljeno spremeniti program v tem gledališču.

Zadnji filmi v navedenem gledališču so res prvovrstni iz komične strani. Humorja se kajpada ne manjka. Tako se spominjamo, ko je bil še predkratkim na platnu predvajan film The Kid Brother, zadnji teden in ta pa je v teku slika "Tell It to the Marines", ki je v gotovih ozirih še boljša kot prva.

Prihodnji teden pa bo v tem gledališču isti film. Upati je, da nas ta slika razveseli, da ne bo razočaranja za naše novce, ki si jih povečini težko prislužimo.

"Easy Pickings" slika pride v **Roosevelt Theater** pričenši z nedeljo. V sliki nastopajo znane filmske zvezde.

IZ PRIMORJA

Gozdovi. Na postajo v Podmelcu je napeljana žična vspenjača, ki neprenehoma vozi drva iz gozdov. Druga enaka vspenjača je na Kneži. Razna italijanska podjetja so nakupila gozdove in sedaj spravljajo iz njih les v druge kraje. Kaj bo potem, ko prodajo domačini vse gozdove? Gorska pokrajina bo gola in gorjani bodo robotali po daljnem svetu . . . Zadnji čas, da se vpošteva gospodarska važnost gozdov!

Goriški fašizem. Tržaško fašistovsko glasilo "Il Popolo di Trieste" je pred kratkim ugotovilo, da ima Gorica po pohodu v Rim od fašizma samo zunanji kliše in je fašizem še daleč proč od njene duše. Ob novih razmerah je videl "Popolov" članekar mnogo izpreobrnjencev, ki pa se jim že pozna framasonstvo. Strašno se lovijo premnogi za raznimi mestnimi službami, pravo koritarstvo cvete v Gorici. Tako trdi "Il Popolo".

ZDRAVSTVO

HIGIJENA UST IN ZOBOVJA.

Ustnice se smatrajo že od nekdaj za enega izmed bistvenih pogojev krasote ženskega obraza. Lepo oblikovane ustne so največji ženski ponos. Radi tega zahtevajo usta z zobmi vred skrbno negovanje tako iz zdravstvenih, kakor iz lepotnih ozirov.

Važno je dejstvo, da na ustnah rade nastanejo majhne otekline, ki spominjajo začetkov raka. Povzroča jih neprestano draženje s kakim trdim predmetom, kakor je n. pr. ustnik za svalčice. Pri mnogih ženah opaziš ekcem na ustnah. Nastaja posebno pri velikomestnih ženskah, ki si barvajo ustnice. Na srečo je ta razvada pri nas tako malo razširjena, da nam ni treba posebej govoriti o nji. Kdor pa dobi tak ekcem, naj se varuje vzrokov in pri hrani močnih dišav in začimb; zdravi pa naj se z borlanolinom. Na enak način se postopa s suhimi ali razpokanimi ustnicami. Takozvani vročinski izpuščaj se pobija z lojevim pudrom (Talgpuder). Kako se odstranijo bradavice na ustnicah, bomo povedali ob drugi priliki. Če nastanejo po poljubu na ustnih izpuščaji, je treba takoj k zdravniku, ker je stvar sumljiva. Dober higijenik bi tudi svetoval tako ženskim kakor moškim bralcem: Nikar se ne poljubljajte! Vsaj na ustne ne. Tudi otrokom prihranite poljube na ustne. Bo tudi brez tega lepo na svetu.

Pri otrocih, pa včasi tudi pri odraslih, se utegnejo pojaviti na koncu ustnic takozvane "žvale." Le-te odpraviš na ta način, da vzameš čist čopič in ga namočiš v raztopnino peklenskega kamna.

Preidimo k ustni odprtini. To je važen del človeškega telesa, saj gre skozi ustna hrana; v ustni dupljini so zobje in jezik, tu so tudi žleze, ki pomagajo prebavljati. Zopet se nam vsiljujeta dva momenta: zdravstveni in lepotni, pravzaprav pa je zgolj zdravstveni, zakaj kdor ima zdrava usta, ne pride navkriž z lepoto. Pri mnogih ljudeh občutimo, da jim prihaja iz ust neprijeten vonj. To je znak, da zanemarjajo higijeno zobovja ali pa imajo kako bolezen. Često povzroča slab vonj zloraba nikotina ali pa pomanjkljivo snaženje zob, včasi pa tudi uživanje hrane, ki ima v sebi smrdljivo olje (sem spadata čebula in česen). Posebno nevarno je zanemarjanje zob, ki je že marsikomu povzročilo silne tegobe in v najhujših slučajih celo upihnilo luč življenja. O zobovju in higijeni zob bomo objavili ob priliki daljšo razpravo. Za sedaj podajamo samo nekatere splošne nasvete in migljaje.

Negovanje zob bi se moralo začeti že pri dojenčku, če bi hoteli obvarovati človeku dobro zobovje do pozne starosti. Če manjkajo otroku zbje, trpi prebava; pmanjkljivo zobovje pa je tudi neugodno za rast drugih zob. Če se otroku prezgodaj izpadli prvi zobje, poženejo drugi v nepravo smer; odtod tisto nepravilno zobovje, ki ga vidimo kaj pogosto in ki kazi zlasti žensko lepoto. Ti defekti se naravnim potem ne dado več popraviti. Omeniti je tudi, da silno vplivajo na zobovje nekatere nesrečne bolezni, kakor so podedovana sifilida, rahitis in podobno. Slabo zobovje povzroča tako pri otroku, kakor pri odraslem motenje v prebavi in razne bolezni prebavil.

Vsak človek bi moral vsaj trikrat na leto obiskati zobozdravnika, da bi mu pregledal zobovje in popravil morebitne defekte.

Že stari Egipčani in Etruščani so spoznali važnost popravil zobovja in velik pomen popolnega zobovja za prebavo in s tem za človeško zdravje. Vzlic temu higijena zob še dandanes ni dovolj razširjena in jo zanemarjajo celo ljudje, ki imajo sicer zadostno omiko.

Za popravila zobov se uporabljajo pred leti v Ameriki vpeljane žgane krone iz porcelana, ki niso samo trpežne, ampak tudi iz lepotnih ozirov najboljše, ker natanko posnemajo barvo naravnih zob.

Potrebno bi bilo, da bi si osnažili zobe po vsakem zauživanju hrane. Vsekakor pa si je treba dodobra osnažiti usta in zobe vsako jutro in vsak večer. Za snaženje uporabljajmo majhno in trdo ščetko. Zobno meso bodi tako trdo, da ne bo krvavelo. Kdor krvavi, naj si skuša s pravilnim negovanjem meso utrditi.

Za mehanično snaženje se uporablja tudi oprana svila, ki jo vlečeš skozi prostor med zobmi in na ta način najlažje odstraniš zastanke jedil, ki so obtičali med zobmi. Zobotrebci niso priporočljivi in jih ne kaže uporabljati, ker radi poškodujejo zobno meso. Za čiščenje zob se priporoča tudi "Franzbrantwein" ali podobne tekočine, s katerimi ovlažiš ščetko ali košček vate. Zobne praške moraš dobro izbirati. Nekateri so preostri in povzročajo več škode ko koristi. Zobne paste so bolj zanesljive. Kot voda za usta se uporablja razredčen alkohol, karlovarska solna ali galunova raztopnina, formalin in podobno. S tako vodo si moraš grgrati grlo.

Negovanje jezika bodi radi njegove dražljivosti kar najbolj previdno. Če imaš jezik preveč obložen, ne škoduje, ako parkrat potegneš po jeziku s koščkom vate, ki si jo namočil v triodstotni raztopnini borove soli.

Slab vonj v ustih utegnejo povzročati tudi takozvani mandlji, ki pa jih mora odstraniti vešč zdravnik.

Obstoji vrsta bolezni ust in zobovja, ki o njih ne moremo za sedaj podrobno razpravljati. Vsekakor mora vsak človek skrbeti za snaženje ust in zobovja; to je poglavitna naloga. Druga je, da gre k zobozdravniku, če opazi, da mu v zobeh ni kaj prav. Stroški, ki jih izda za redno snaženje in za popravila zob, so znatno manjši, kot jih ima tedaj, ko zanemarjeno zobovje povzroči hude bolečine in nevarne motnje v prebavi. (Po dr. Fr. Halla.)

RAZNO

Porod v ognju. V nemškem mestu Hammer je začelo ponoči goreti v neki hiši. Ogenj je opazila najprej mlada žena Ivana Masererja, ki je baš pričakovala poroda. Požar jo je jako vznemirjal in vsa razburjena je tekla po hiši ter začela buditi svoje sostanovalce ter jih opozarjati na nevarnost, ki jim je pretila.

Ko so ljudje vstali in poskrbeli za rešitev svojih življenj in svojega imetja, se je Masererjeva vrnila v svoje stanovanje, kjer je hotela pobrati nekaj reči. Proti pričakovanju pa je naenkrat začutila porodne bolečine. Legla je v posteljo in ni mogla bežati kljub temu, da so plameni švigali od vseh strani proti nji. Naposled je zbrala vso svojo energijo in se premaknila k oknu. Toda baš ta napor jo je veljal življenje. Stoječ pri oknu je porodila dete v dimu in plamenu. Ljudje niso čuli njenega stokanja, niti videli kako jim maha z roko in kliče na pomoč. Naposled se je zrušila streha in po končanem gašenju so našli gasilci mater in novorojenčka, oba zoglenela pod kupom razvalin.

SEZNAM PRIREDB SLOVENSKIH ORGANIZACIJ V CHICAGU.

Pustna veselica v torek 1. marca. Društvo "Pijonir" št. 559 S. N. P. J.

Zveza slov. org. — Veselica v soboto 12. marca v Narodni dvorani.

Klub št. 1, J. S. Z. — **Dramska predstava v nedeljo 27. marca, v dvorani Č. S. P. S.**

Pevsko društvo "Lira", koncert dne 24. aprila v dvorani S. N. P. J. na Lawndale in 27. cesti.

Klub št. 1, J. S. Z. — **Dramska predstava in prvomajska slavnost, v nedeljo 1. maja, v dvorani S. N. P. J.**

Pevsko društvo "Slovan", koncert dne 29. maja v Hrvatskem domu, So. Chicago.

Piknik društva št. 1 S. S. P. Z., dne 19. junija pri Vidmarju v Willow Springsu.

Piknik društva "Zarja", dne 27. junija pri Vidmarju v Willow Springsu.

Piknik društva "Zvon" št. 70 J. S. K. J, dne 4. julija pri Vidmarju v Willow Springsu.

BISERI IZ SVETOVNE LITERATURE

Giovanni Boccaccio:

Doživljaji mešetarja Andreuccija

(Dalje.)

Vročina je bila velika, zato se je Andreuccio urno slekel, ko je videl, da je sam, se razpravil do srajce, potegnil obleko tudi z nog, se sezul in vse odložil na posteljno vznožje. Ker je nato naravna potreba zahtevala, da odloži preobilno težo v trebuhu, je vprašal dečka, kje to lahko stori, in ta mu je pokazal duri v kotu sobe, rekoč: "Tja noter stopite."

Andreuccio je stopil varno noter, slučajno pa je stopil z nego na neko desko, ki se je na nasprotni strani odtrgala od tramiča in se je s trgovcem vred pogreznila. Tega pa je imel Bog tako rad, da se mu ni pri padcu nič žalega zgodilo, dasi se je precej globoko pogreznil, le oma zal se je ves z nesnago, ki je je bilo tisto mesto polno. Dotično mesto je bilo namreč tako narejeno: V tesni ulici, kakor jih je često videti med dvema hišami, je bilo na dveh tramičih med eno hišo in med drugo pritrjenih nekaj desk a prostorom za sedenje; ena izmed tistih desk se je udrla pod njim.

Andreucciju je bilo zelo neljubo, ko se je znašel spodaj v uličici in je začel klicati dečka. Ali jedva je ta slišal, da je oni padel, je stekel pravit novico ženski. Ta je pritekla v sobo in urno poiskala Andreuccijevo obleko. Našla jo je in v nji denar, ki ga je Andreuccio iz nezaupnosti in po neumnosti vedno nasil pri sebi. Ko je tako dobila, kar je nameravala ujeti v svojo zančico iz Palerma s tem, da se je izdala za sestro tega Peružinca, se ni več zmenila zanj in je odhitela zaklepat duri, skozi katere je bil odšel, preden je padel.

Ker deček ni odgovoril, je začel Andreuccio glasneje klicati, toda bilo je vse zaman. Zato se mu je brž vzbudil dvom, pozno se je začel zavedati prevare. Stopil je na nizek zid, ki je to uličico zapiral od ceste, se spustil na glavno ulico ter se nameril k hišnim vratom, ki jih je prav dobro poznal. Tu je dolgo brezuspešno klical, stresal vrata in razbijal po njih. Tedaj se je zjokal, kajti videl je jasno svojo nesrečo, in začel govoriti:

"Jojmene, v kako kratkem času sem izgubil petsto zlatih in sestro! In po mnogih drugih besedah je začel zopet tolči po vratih in kričati. To je počenjal tako dolgo, da so se mnogi bližnji sosedje prebudili in vstali, ker niso mogli prenašati nadlege. Ena izmed dekel tiste ženske je vsa zaspana stopila k oknu in rekla zaničljivo:

"Kdo trka tam doli?"

"O!" je rekel Andreuccio, "ali me ne poznaš? Andreuccio sem, brat gospe Fiordaliso." (Lilije.)

Ona mu je odgovorila: "Če si preveč pil, dobri človek, pojdi spat in se vrni jutri; jaz ne vem, kakšen Andreuccio si in kaj žlobudraš. Pojdi svojo pot in ne moti nam spanja, če ti je všeč."

"Kako!" je rekel Andreuccio. "Ti ne veš, kaj pravim in kdo sem? Prav gotovo veš; a čeprav so sicilska sorodstva taka, da se v tako kratkem času pozabijo, vrni mi vsaj mojo okleko, ki sem vam jo pustil, in rad odidem v božjem imenu."

Ona je odvrnila smehoma: "Dobri človek, zdi se mi, da sanjaš." In ko je to izrekla, se je obrnila, kot bi trenil, in zaprla okno.

To je Andreuccija, ki je bil o svoji škodi že popolnoma prepričan, tako zagrabilo, da se mu je od bolesti velika jeza izpremenila v razkačenost in je sklenil, da si z nasiljem pridobi nazaj, česar ni mogel zlepa. Zato je znova pobral velik kamen in začel besno razbijati po vratih z mnogo hujšimi udarci nego prej. Mnogi sosedje, ki so se bili prej zbudili in vstali, so radi tega mislili, da je to kak razgrajač, ki si vse to izmišljuje, da bi ono dobro žensko jezil. Ko je bilo vsega trkanja le preveč, so stopili k oknom in začeli govoriti, kakor zalajajo vsi domači psi na tujega:

"To je velika neotesanost, da prihajaš ob tej uri pred hišo dobrih žensk in tako čenčaš. Pojdi z Bogom, dobri človek. Daj nam spati, za Boga. Če imaš z njo kaj opraviti, se vrni jutri, ne delaj nam nocoj te nadlege!"

Tedaj je stopil k oknu nekdo, ki je bival v hiši in so ga te besede najbrž osrčile, zvodnik tiste ženske, ki ni dotlej ničesar videl ne slišal, in je rekel z debelim, strašnim in divjim glasom: "Kdo je tam doli?"

Ob tem glasu je Andreuccio dvignil glavo in zagleda nekoga, ki je moral biti po vsem, kar je razumel, zelo važna osebnost; na obrazu je imel gosto, črno brado in je zehal ter si mel oči, kakor da je vstal iz postelje in globokega sna.

Andreuccio je odgovoril, ne brez strahu: "Jaz sem brat ženske tu notri."

Toda oni ni čakal, da Andreuccio konča odgovor, temveč je rekel še strožje nego prej: "Ne vem, kaj mi brani iti doli in ti prisoliti toliko udarcev s palico, kolikorkrat vidim, da zamahneš po vratih, ti osel nadležni, pijanec, kar gotovo si, ker nam vso noč ne daš spati." Nato se je obrnil in zaprl okno.

Nekateri sosedje, ki so onega človeka bolje poznali, so Andreucciju dobrohotno svetovali: "Za Boga, dobri človek, pojdi z Bogom, ne hoti, da te nocoj tukaj ubijejo. Pojdi odtod, če sam sebi dobro hočeš."

Prestrašen po onem glasu in obrazu in gnan po nasvetu onih, ki se mu je zdelo, da govorijo tako iz krščankega usmiljenja, se je tedaj Andreuccio poln bolesti kakor še nikoli in obupan radi svojega denarja napotil v ono smer, odkoder je bil podnevi prišel z deklico ter se, ne vedoč, kam naj gre, nameril proti svojemu gostišču. Ker je bil sam sebi zoprn radi smradu, ki mu je od njegovega telesa udarjal v nos, bi bil rad krenil proti morju, da se umije. Zavil je na levo, in jo mahnil dalje po cesti, ki se imenuje Katalanska lica.

Ko je tako stopal proti gornjemu delu mesta, je slučajno zagledal pred seboj dva človeka, ki sta s svetiljko v roki prihajala proti njemu.

Ker se je morda bal, da sta morda izmed dvorne služinčadi ali izmed drugih ljudi, ki so vsak hip pripravljeni kaj slabega storiti, se jima je hotel izogniti ter se je tiho zatekel v neko bajto, ki jo je zagledal v bližini. Toda ona sta stopila v isto bajto, kakor bi bila prav tja namenjena. Tedaj je eden izmed njiju snel z vratu nekakšno železje ter si ga začel s svojim tovarišem ogledovati, razmotrivajoč nad njim to in ono. Med pogovorom je rekel eden.

"Kaj pomeni to? Jaz duham smrad, kakršnega, mislim, nisem še nikoli." Rekši to je malo privzgidnil svetilko. Zagledala sta Andreuccija ter začudena vprašala: "Kdo je tam?"

Andreuccio je molčal. Onadva sta se mu približala s svetilko ter začudena vprašala, brž mislila, kje se mu je moralo to zgoditi in sta rekla med seboj: "To je gotovo v hiši Scarabona Buttafuoca." In eden se je obrnil k njemu, rekoč: "Dobri človek, čeprav si ob svoj denar, se vendar Bogu zahvali, da si slučajno padel s tisto desko in nisi mogel več v hišo; kajti če ne bi bil padel, bodi prepričan, dokler boš živel, da bi te bili zaklali, kakorhitro bi bil zaspal, in obenem z denarjem bi bil tudi ob življenje. Ali kaj ti zdaj pomaga jokati? Kakor ne moreš zvezd sklatiti z neba, tako ne dobiš novčiča več nazaj; pač pa te lahko ubijejo, če oni človek izve, da o tem kaj zineš." Nato sta se še nekoliko posvetovala in rekla:

(Dalje prihodnjič.)

Izlet gospoda Broučka v XV. stoletje

Češki spisal Svatopluk Čech.—Poslovenil Stanko Svetina.

(Dalje.)

"Ako ne piješ rad medu, ti pošljem po drugo pijačo. Zjutraj si pravil, da ti je hmeljevina ljubša od vina; pošljem torej po pivo."

Gospod Brouček se je naglo zganil, oči so se mu zasvetile, roki sta se oklenili roke Domšikove in iz ust mu je privrelo: "Torej ga imate?"

"Pivo? Kajpak ga imamo, Praško in Svidnicko, belo in staro."

"Naj bo že kakršnokoli, samo da ga imate! Sedaj je vse dobro, prijatelj! Mislil sem že, da ga tukaj ne dobim."

"Pošljem Kedruto v Pekel."

"V pekel?" je vprašal gost začudeno, čeprav mu je prišlo na misel, da imenovana res spada tja.

"V Peklu se imenuje pivovar v stranski ulici za mojo hišo," mu je razjasnil Domšik. "Je v tej ozki, večnotemni ulici res kakor da je pod zemljo skrit, ampak v njem se vari dobro, staro pivo."

Hišni gospodar je odšel, da bi poslal po pijačo, a gospod Brouček si je mel roke in je radostno ponavljal: "Imajo ga!"

V tem trenotku je pozabil na Husite, na Sigmunda, na obleganje, na vsakovrstno životarenje in neprilike, ki so mu grozile v petnajstem stoletju in njegova nestalna volja, že po pojavu staročeške krasotice izbojšana, je dobila jasnejše barve.

Čez nekaj časa se je vrnil Domšik v hišo z ženo in hčerko, ki sta prinesli jedi na mizo. Gospod Brouček je videl sedaj tudi Magdaleno in je opazil, da je ta stasovita žena še lepega obraza, da ji staroveška obleka ravno tako pristoja kakor hčeri, zlasti pa velik, bel zavoj, ovit v lepih zgibih okoli glave in z belim trakom k čelu pripet.

Kunka je prinesla še vodo v medeni posodi in brisačo in je oboje držala molče pred gostom, ki je za hip v zagredi pogledal na to in je rekel potem: "O hvala, umil sem se že v spalnici."

Čudna navada, umivati se v obednici! mislil si je, toda ko je videl, da so si ostali oplahnili le roke, je predrugačil svoje mnenje: Poglejte no! Oplahujejo si roke pri mizi kakor imenitna gospoda, samo mislim, da dela gospoda to le po jedi.

Gostitelji so povabili gosta k mizi in so nekaj časa natihoma molili. Gospod Brouček je priznal sicer za pravo, slediti njih vzgledu, vendar je molil le z rokami, zvedavo ogledujoč pripravo staročeškega obeda. Eden prt je pokrival površje mize, drugi je bil razprostrt, ali morda bolje povešen okoli in okoli nje in je z bogatimi robovi segal od kraja mize pa do tal. Na mizi so stali štirje cinasti krožniki in nekoliko čudnih posod, večjih in manjših, ena z juho, druga s soljo, ostale z različnimi pečenimi jedili. Poleg tega so ležale na mizi štiri žlice, bolj podobne lopatkam, in dva okorna noža. Konečno je opazil gost še poslikanega možička, ki je obešen na stropu na tenki žici, plaval ravno na sredo mize, kakor visi sedaj tuintam na kmetih golobček iz puha in iz pisanih korald. "Skoro tako kot v starih časih ob kmečkem proščenju!" je zbral gost na tihem vse vtise svojega opazovanja in končal s križem hlinjeno molitev. "Miza v kotu pri steni, klopi, taki nerodni krožniki! In Kunka je bila precej raztresena: Namesto dveh prtov bi naj rajše položila prtiče na mizo in na vilice je tudi pozabila.

"Dober tek želim," je rekel in je sedel.

Ostali so pogledali nanj, kot bi ga dobro ne razumeli, a Domšik se je nasmehnil in je rekel: "Ne skrbi za našo slast; da bo le tebi dobro dišalo."

"Tu je skleda z juho," je kazala hišna gospodinja. "Pa ti nalijem rajši sama."

"O hvala," je šepetal gospod Brouček in je pustil, da mu je nalila poln krožnik juhe, katere vonj je obetal, da mu bo ugajala.

"V tujini si se gotovo navadil jesti iz krožnika," je menil Domšik. "Pri nas jedo sedaj mnogi iz sklede, a v prejšnjih časih so dajali mesna jedila kar na pečene plošče.'

Gost se je lotil močne juhe in je opazil, da ima sicer malo nenavaden okus, toda izvrsten. Pomiloval je le nepraktično podobo žlice, ki ga je pri jedi nemalo ovirala.

"No, ali ti je dišalo, ljubi gost?" je vprašala Magdalena, ko je pojedel. "Ako hočeš, ti nalijem še enkrat."

"O hvala. Prav imenitna je!"

Gospod Brouček je spraznil z vso slastjo tudi drugič do vrha naliti krožnik. Razgreta lica so se mu svetila od potnih kapljic v veliki zadovoljnosti.

Pogrešal je sedaj samo prtiča. V devetnajstem stoletju je bil navajen zavezati si pred jedjo vedno skrbno okoli vratu čist prtič s konci, štrlečimi navzad v podobi velikih belih ušes, in ta mizna toaleta je bila njegovo najljubše opravilo. Tu pa ni imel ničesar, da bi si obrisal usta. Zagledal pa je, kako se je gostitelj nagnil k spodnjemu, okoli mize povešenemu prtu in si je z njim obrisal ustnice.

"A tako je to!" si je mislil gost z nasmeškom na obrazu. "Tukaj ne delajo velikih ovinkov. No tudi jaz se ne bodem sramoval."

In si je pomagal ravno tako.

Hujše je bilo s pečenimi in že razrezanimi kokoši, ki so sledile. Domšik je silil gosta, da bi si vzel. Ta je približal nalahko k svojemu krožniku enega izmed obeh nožev, ki sta ležala na mizi in je dal s tem, da je iskal po mizi, razumeti, da vendar ne more zajemati iz sklede kar z roko. Toda gostitelji se niso domislili ničesar. Ostalo mu ni torej nič drugega, kot da je naravnost zahteval: "Vilice, prosim."

"Vilice?" je ponovil Domšik začudeno. — "Kunka, prinesi gostu vilice iz kuhinje! Kaj se obotavljaš? Prinesi jih, ako jih želi."

Mladenka je prinesla nekaj, kar bi se moglo prej imenovati vile nego vilice.

Hvala je rekel gost v vljudnem tonu, toda osupel je vzel v roko mogočno, težko držalo, iz katerega sta moleli dve dolgi, železni šili.

"Ti neprenehoma prosiš in se zahvaljuješ kakor beračl," ga je vljudno pokaral Janko od zvona. "Naš gost si, in z vsem, kar želiš, ti postrežemo iz srca radi. Torej ne prosi in se ne zahvaljuj za vsako malenkost."

"Prosim," je zašepetel nepobolšljivi gost in je vrtel v stiski nerodno orodje.

Ogromne vilice so se razkoračile nad skledo kakor rodski kolos in precej časa je trajalo, predno se je ena noga okorno zadrla v kokošje krilo, pa se zopet zasukala na krožniku tako nerodno, da se je bilo bati, da bi si gospod Brouček ne iztaknil oči.

Čutil je, da so pogledi ostalih obrnjeni nanj; postal pa je še okornejši, ko je videl, kako je Domšik vzel drugo krilo iz sklede s prosto roko in ga začel obirati tudi s pomočjo prostov na roki.

O, za boga! — se mu je zasvetilo v glavi — jedo ti s prostimi rokami kakor divjaki! To so gotovo le velike kuhinjske vilice za nabadanje in razdelenje cele pečene kokoši. — Pri obedu jim služijo prsti namesto vilic! — To je vendar malo preveč. Čeprav — drugače — vsaj pri kokoši — je to skoro bolj praktično nego truditi se z vilicami in z nožem; človek, ako je pozvan

(Dalje prihodnjič)

IŠČE SE

Vincens Mihelič, kateri se je nahajal nekje v New Yorku in je bil menda zaposlen v nekem velikem hotelu. Rojake uljudno prosimo, ako kdo ve zanj, naj to nemudoma sporoči našemu društvu št. 17 S. N. P. J. na naslov: John Podgoršek, Box 434, Export, Pa. — (Ad.)

NA PRODAJ JE

"Rooming Haus" stanovanjska hiša na novo vrejena, se proda za nizko ceno. Oglasite se od 5 do 9 ure zvečer na naslov : 2213 So. Millard Ave., Chicago, Ill.

NAROČNIKI POZOR!

Znamenje (Jan. 31-1927) pomeni, da vam je naročnina potekla ta dan. Ponovite jo pravočasno, da vam lista ne ustavimo. Ako lista ne prejmete, je mogoče vstavljen, ker ni bil plačan. Ako je vaš list plačan in ga ne prejmete, je mogoče vstavljen vsled napačnega naslova, pišite nam dopisnico in navedite stari in novi naslov.

Naši zastopniki so vsi društveni tajniki in drugi zastopniki, pri katerih lahko plačate naročnino.

Naročnina za celo leto je $5.00 in za pol leta pa $2.50. Člani S. N. P. J. doplačajo za pol leta $1.90 in za celo leto $3.80.

Za mesto Chicago in Cicero za leto $6.50, pol leta $3.25, za člane $5.30.

Za Evropo stane za pol leta $4.00, za vse leto pa $8.00.

Tednik stane za Evropo $1.70. Člani doplačajo samo 50c za poštnino.

Naročnino lahko tudi sami pošljete na naslov:

UPRAVNIŠTVO "PROSVETA" 2657 S. Lawndale Ave. CHICAGO, ILL.

Ali ste že naročili Prosveto ali Mladinski list svojemu prijatelju ali sorodniku v domovino? To je edini dar trajne vrednosti, ki ga za mal denar lahko pošljete svojcem v domovino.

POTREBUJEMO PRODAJALCA ZEMLJIŠČ.

Mi imamo za razprodati najboljši oddeljen prostor za stavbišča v državi Illinois, ki se zelo hitro prodaja. Mi plačamo dober komišen pridnemu prodajalcu. Izkušenost ni potrebna.

Zelo ugodna prilika se nudi za mladega moža, ki je zmožen slovenskega jezika. Ne odlašajte. Oglasite se ob večerih od 6. do 8. ure na: 3938 W. 26th Street, Chicago, Ill., in vprašajte za Mr. Beraneka. — (Adv.)

ZDRAVNIK JE REKEL PLUČNICA

Prišla je vsled prehlada in on se ni pazil.—Zapomnite si.—

Zdravniki priporočajo gorki Bolgarski čaj, da si preženete prehlad hitro.

Bolgarski zeliščni čaj pomaga proti revmatizmu, zaprtnici, jetram, obistim in drugim želodčnim neredностim, ter ustvariti močno zdravo kri.

Bodite gotovi in uprašajte vašega lekarnarja po pravem Bolgarskem zeliščnem čaju v zadečem in rumenem zavitku z mojim imenom na njem: 35c, 75c in $1.25.

Opomba: Večje družine bi morale imeti moj velik zavoj dovolj za 5 mesecev. Pošljite mi $1.25 in jaz vam pošljem na vaš naslov takoj. Naslovite na H. H. Von Schlick, 8 Marvel Building, Pittsburgh, Pa.—(Adv.)

RUDOLF J. JINDRA PLUMBAR

Upostavlja parne in druge naprave za gretje in vsa druga plumbarska dela. Prevzame delo tudi na mesečno izplačilo od enega do dveh let.

Vse delo jamčeno.

Izvršuje plumbarsko delo v poslopju S. N. P. J.

2704 So. Avers Av., Chicago, Ill.

Telefon: Lawndale 9435 ali pa Lawndale 8311

ŽENITVENA PONUDBA.

Slovenec, star 49 let, se želi seznaniti s Slovenko ali tudi žensko druge narodnosti v svrho ženitve. Mora pa imeti nekaj denarja ali pa premoženja. Jaz imam $7,400.00. Resne ponudbe se pošlje na naslov: Zapadni Ženin, 2657 So. Lawndale Ave, Chicago, Ill. — (Adv.)

ŽENITVENA PONUDBA.

Slovenski fant, star 38 let, se želi seznaniti s Slovenko v svrho ženitve. Imam nekaj denarja. Sprejme se tudi vdova z ne več kot enim otrokom. Starost naj bi bila 27 do 37 let. Divorsankam ni treba pisati. Katero veseli, naj piše in naj priloži svojo sliko, ki jo na željo vrnem. Vsa pisma je poslati na naslov: Ženin Slovenski Fant, 2657 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill. —(Adv.)

Ali želiš znati pravilno pisati in čitati slovensko? Naroči si "Slovensko-angleško slovnico", katero je izdala in ima na prodaj Književna matica S. N. P. J.

KNJIŽEVNA MATICA S. N. P. J.

ima v zalogi sledeče knjige:

AMERIŠKI SLOVENCI—izvrstna krasna knjiga, obsega 632 strani, trdo vezana, vredna svoje cene, stane..$5.00

Slovensko-Angleška Slovnica—zelo poučna in lahko razumljiva knjiga za učenje angleščine, z dodatkom raznih koristnih informacij, stane samo.....$2.00

Zakon Biogenezije—tolmači naravne zakone in splošni razvoj, knjiga iz katere zamorete črpati mnogo naukov za telesno in duševno dobro.....$1.50

Pater Malaventura—V Kabaretu—zanimiva povest iz življenja ameriških frančiškanov, in doživljaji rojaka, izvrstno spopolnjena s slikami.....$1.50

Zajedalci—resnična povest in prava ilustracija doslej skritega dela življenja slovenskih delavcev v Ameriki..$1.75

Jimmie Higgins—krasna povest, ki jo je spisal sloviti ameriški pisatelj Upton Sinclair, poslovenil pa Ivan Molek $1.00

Zapisnik 8. redne konvencije S. N. P. J., 252 strani mehko vezana, stane samo.....50c

"Hrbtenica"—drama v treh dejanjih s prologom in epilogom—mehko vezana, stane samo.....25c

"Informator"—knjižica z vsemi potrebnimi podatki o S. N. P. J.—zelo priporočljiva za člane—stane samo..20c

Pišite ponje na:

KNJIŽEVNA MATICA S. N. P. J.

2657 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

TISKARNA S. N. P. J.

SPREJEMA VSA V TISKARSKO OBRT SPADAJOČA DELA

Tiska vabila za veselice in shode, vizitnice, časnike, knjige, koledarje, letake itd. v slovenskem, hrvatskem, slovaškem, češkem, nemškem, angleškem jeziku in drugih.

VODSTVO TISKARNE APELIRA NA ČLANSTVO S. N. P. J., DA TISKOVINE NAROČA V SVOJI TISKARNI

CENE ZMERNE, UNIJSKO DELO PRVE VRSTE

VSA POJASNILA DAJE VODSTVO TISKARNE

Pišite po informacije na naslov:

S. N. P. J. PRINTERY

2657-59 South Lawndale Avenue, Chicago, Ill.

TAM SE DOBE NA ŽELJO TUDI VSA USTMENA POJASNILA